

exposició

EVOLUCIÓ HUMANA I TECNOLOGIA

EL QUE LES PEDRES ENS EXPLIQUEN

EXPOSICIÓ AL CASAL DELS MARQUESOS DE LLIÓ - SANT PERE DE RIUDEBITLLES (ALT PENEDÈS)

Oberta del 28 d'abril al 2 de juny, els dies d'activitats i festius de 12.00h a 14.00h, excepte l'1 de maig.

(l'exposició es pot veure a hores concertades, sol·licitant-ho a les Escoles Velles – 938 995 494)

La vall del Mediona-Riudebitlles i la zona de Sarral són riques en jaciments prehistòrics que abasten un període històric amplíssim de la història dels éssers humans. L'exposició, cicle de xerrades, taller, sortides i visites, pretenen explicar de manera propera l'evolució d'aquests dos territoris del Penedès i de la Conca de Barberà, exposant peces trobades en diverses excavacions i panells explicatius de l'activitat humana. Aquest exposició té la voluntat d'explicar els nostres orígens, de manera amena i propera.

Programa

dissabte 28 d'abril, a les 19.30h: Inauguració i xerrada

Inauguració amb la presentació a càrrec de **Antoni Freixas** i **Josep Veciana**.

Xerrada a càrrec de **Josep Vallverdú Poch**, doctor en Prehistòria.

"Dinàmica de les poblacions humanes del Plistocè Inferior (800.000 anys abans d'ara) a la península ibèrica".

Membre investigador de l'Institut Català de Paleoecologia Humana i Evolució Social (IPHES) i

Director de les excavacions al jaciment de La Boella al municipi de La Canonja, Tarragonès

divendres 4 de maig, a les 21.00h: Documental

Projecció del documental: "Eva genética".

Comentaris de **Josep Veciana**, arqueòleg.

diumenge 6 de maig: a les 11.00h: Visita

Visita comentada a l'exposició per **Antoni Freixas** i **Josep Veciana**, comissaris de l'exposició.

divendres 11 de maig: a les 19.00h: Cinema

Projecció de cinema per la mainada: "Els Croods"

La pel·lícula està ambientada en una era prehistòrica coneguda com a Croodaci, un període que conté criatures fantàstiques, on la posició de l'home com a "Líder de la Caça" està en perill per l'arribada d'un geni prehistòric que crea nous invents revolucionaris, com el foc, mentre fan una excursió a través d'unes terres perilloses i exòtiques a la recerca d'una nova casa. Ja que aquest geni assegura que la fi del món s'acosta.

diumenge 13 de maig, a les 11.00h : Xerrada i taller de talla

Xerrada i exhibició de talla per **Toni Palomo**, arqueòleg.

"La talla lítica a la Prehistòria"

Una mostra interessant per a la mainada, on aprendran a fer eines de pedra.

Museu d'Arqueologia de Catalunya.

divendres 18 de maig, a les 19.30h: Xerrada i diàleg

Jordi Farré, arqueòleg i responsable de col·leccions de Vinseum.

Raül Bartrolí, tècnic de patrimoni Arqueològic de l'Ajuntament de Capellades.

"Com es gestiona el patrimoni arqueològic? Conservació, recerca i difusió"

divendres 25 de maig, a les 19.30h: Xerrada i diàleg

Josep Veciana, arqueòleg i membre del CIPS de SARRAL.

"El Paleolític Superior de la Font Voltada"

Jesús Salius, llicenciat en musicologia i Doctor en Prehistòria

"El sorgiment de les mostres d'expressió creativa en la Prehistòria"

diumenge 27 de maig, matí a les 9.30h: Sortida

Sortida als assentaments Paleolítics de la Vall del Riudebitlles amb **Antoni Freixas**

i el **Grup de Recerques Històriques** de Sant Pere de Riudebitlles.

dissabte 2 de Juny, vespre a les 18.30h: Xerrada i cloenda

Cloenda per **Manu Gómez** i **David Albalat**. Geòlegs Consultors.

"Els orígens del paisatge del Penedès. Geologia del Quaternari"

ELS ASSENTAMENTS DE LA VALL DEL MEDIONA-RIUDEBITLLES

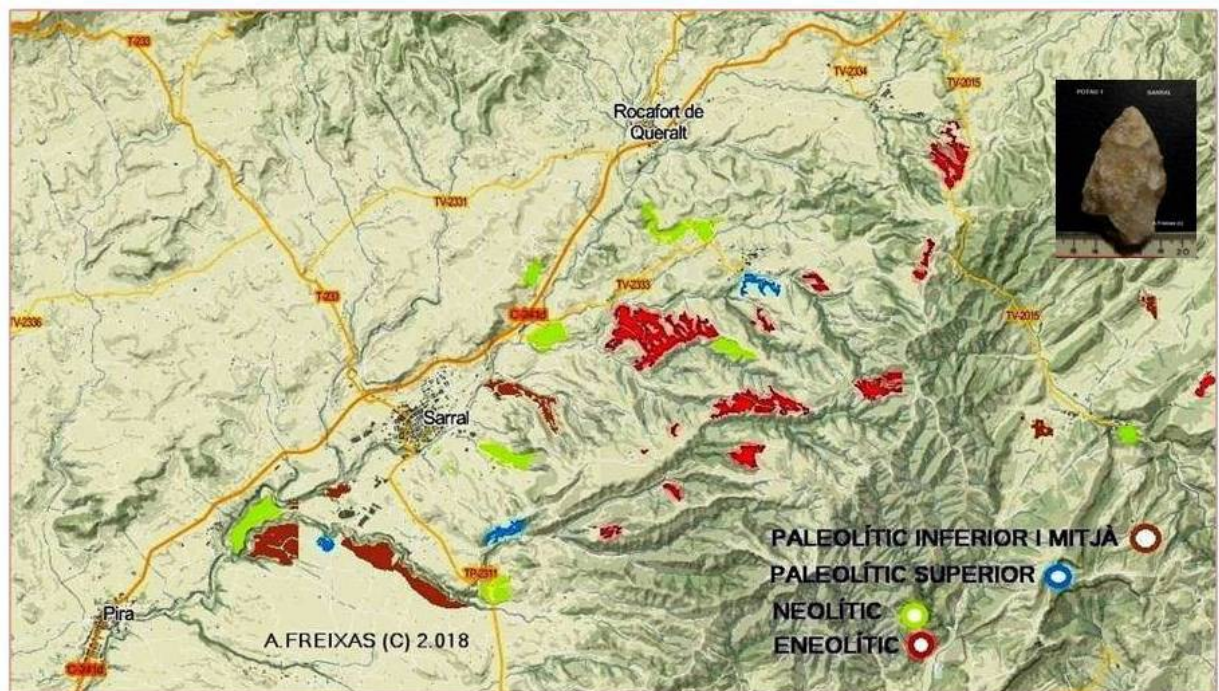
L'exposició de materials arqueològics al casal dels Marquesos de Llió de Sant Pere de Riudebitlles vol ser una aproximació a l'evolució de la talla lítica al llarg de la Prehistòria. Un recorregut amb les eines que van utilitzar els humans des de uns 260.000 anys abans del present fins el final del període Eneolític al voltant dels 1.200 anys abans de C.

La vall fluvial del Mediona-Riudebitlles conserva en un tram d'uns 4 km les evidències de la presència dels homes i les dones en dates remotes del Plistocè. La preservació natural de fenòmens geològics com els travertins, "turo" en nom popular, de Sant Quintí de Mediona i les terrasses de riu del terme de Sant Pere de Riudebitlles han estat fonamentals per a la recerca Prehistòrica. Els afloraments de travertins, resultat de les surgències de l'aqüífer Carme-Capellades, han format nombroses coves, com la de Les Deus, que van servir d'aixopluc als humans.

Tanmateix la presència més antiga d'habitat la trobem a redós dels conglomerats que formen barres a diferents nivells, com les del barri del Vilet de Sant Quintí de Mediona o les del sector del peu de la serra de Gramar prop del Corral del Gili, la Noguera Alta i Torró a Sant Pere de Riudebitlles. Cal destacar l'assentament de la Noguera al terme de Sant Quintí, localitzat els anys 80 del segle passat, amb útils de sílex en posició dins de la formació de un con de dejecció. L'estudi del sediment que contenia els materials va donar una cronologia d'uns 120.000 anys abans del present i encara avui en dia és el jaciment datat més antic del Penedès.

L'exposició ens mostra els materials més antics de les vessants de la serra de Gramar del període Axelià, i altres del Paleolític Mitjà que correspondrien amb els nivells més antics de l'Abric Romaní de Capellades. Al Mediona-Riudebitlles hi trobem els tres períodes evidents, l'Axelià, els materials de la Noguera, de l'interglaciari Riss-Würm, i el Mosterià de les terrasses baixes del riu. En un període més recent de la Prehistòria i trobem rastres de Neolític a la zona de Torró i un poblament de la època més important al Puig Cúgol en el terme de Torrelavit.

ELS ASSENTAMENTS DE SARRAL I RODALIES

Sarra és una vila de la Conca de Barberà, amb un terme municipal de 52 km² i dos agregats en petits nuclis de població, Vallverd i Montbrí de la Marca. Sobre el terreny s'encreuen dos rius, el Vallverd i l'Anguera. Els plans de la part central s'enfilen al sector Est progressivament fins a assolir els 879 metres del Cogulló i els 908 metres del Comaverd. De la muntanya baixen diversos torrents que configuren barrancades abruptes i que degut a l'erosió dels materials més febles proporcionen nombroses balnes de conglomerats com la Cova del Potau, del Cano, del Gris, del Ramonet, del Mestres, de la Balbina i altres com la de la Font Voltada, que donaren refugi als antics pobladors. Son també nombroses les fonts actuals i en la memòria les del terme avui abandonades les més distants dels nuclis de poblament. Segurament, les diferents condicions d'hàbitat, de la plana a la muntanya mitjana i la presència de roques de sílex en els conglomerats amb la propera cantera de sílex de Vallespinosa, varen afavorir el assentaments.

La recerca des de finals dels anys 70 del segle passat va posar en evidència un poblament durant la Prehistòria des del Paleolític Inferior fins a finals del Neolític amb més de 100 localitzacions. D'aquesta munió de assentaments sobresurten la Font Voltada com a jaciment del Paleolític Superior final ,excavat durant diverses etapes dels anys 1.980 al 1.984 ,amb estudis publicats i un replantejament del any 2015 i noves excavacions que varen confirmar les dades i la vàlua del lloc. Un altre assentament important és de època Neolítica i resta a la confluència dels rius Anguera i Vallverd amb una datació relativa de uns 4.800 anys A.c.

En aquesta exposició presentem els materials més significatius des del Paleolític fins el Eneolític i veurem els avenços tècnics en la talla de la pedra, que es van produïnt al llarg de 260.000 anys de la presència dels humans en aquest territori. Els materials exposats formen part del Centre de Interpretació de la Prehistòria de Sarral.

Organtizen:

Antoni Freixas - Sant Pere de Riudebitlles

Josep Veciana – Barberà de la Conca - Sarral

Regidoria de Cultura - Ajuntament de Sant Pere de Riudebitlles

Col·laboren:

CIPS - Centre d'Interpretació de la Prehistòria de Sarral

Vinseum - Museu de les Cultures del Vi

Abric Romaní – Parc Prehistòric de Capellades

Ajuntament de Sarral

Grup de Recerques Històriques - Sant Pere de Riudebitlles